

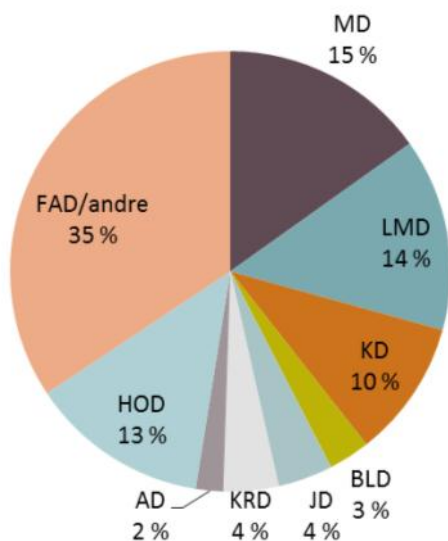
Foto: Lars Sæter

Fylkesmannen i Nordland – årsmelding 2012

Nøkkeltall for utvalgte saksområder

Saksområde	Antall saker	Gj.snitt saksbe- handlingstid	Andel klagesaker som er gitt medhold/opphevet
Klagesaker plan- og bygningsloven	143	2,5 mnd	28%
Klage på standpunkt karakter	72	1 uke	66% (rett til ny vurdering)
Klage på psykososialt skolemiljø	8	4 uker	50%
Klage på økonomisk likeverdig be- handling av private barnehager	9	3,8 mnd	55%
Klage på syketransport	199	2,1 mnd	17%
Klage på nødvendig helsehjelp	6	3,0 mnd	17%
Øvrige klager innen helse/omsorg	52	1,6 mnd	17%
Lovlighetskontroll av kommunale vedtak etter klage	12	2,9 mnd	25%
Klage på vedtak om økonomisk sosialhjelp	116	1,4 mnd	22%
Søknad om dispensasjon fra helse- krav til førerkort	1 889	2,6 uker	
Søknad om erstatning av rovvilt- skader på rein	41	1 mnd	
Søknad om erstatning av rovvilt- skader på sau	244	1,5 mnd	
Søknad om erstatning av avlings- skade	16	1 mnd	

Ressursbruk fordelt på departementsområder:

Nøkkeltall for embetet:

Antall årsverk:	150
Antall ansatte:	160
Sykefravær:	4,6%
Kvinneandel i embetet totalt:	60%
Andel kvinnelige ledere:	42%
Fordelte tilskudd (mill. kr) :	382
Fylkesmannens egen drift (mill. kr):	82
Antall inngående dokumenter:	26224
Antall inngående dokumenter:	15741

2012 sett fra Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmann Hill-Marta Solberg

Foto: Marie Haugen /Arvid Larsen AS.

Embetsopdraget

I årsmeldinga ønsker vi å presentere noen nøkkeltall fra den mer omfattende årsrapporten, samtidig som noen utvalgte fagområder omtales nærmere.

Embetets samlede måloppnåelse vurderes som tilfredsstillende. Vi er spesielt godt fornøyd med at vi på de fleste saksområder har klart å opprettholde en forsvarlig saksbehandlingstid, også på de områder der konkrete resultatkrav er fastsatt.

Volumkrav på gjennomføring av tilsyn er i hovedsak nådd. Prioritering av rettssikkerhet og lovpålagte forvaltningsoppgaver, innebærer imidlertid noe mindre tid enn ønskelig til utadrettet virksomhet og til veiledning.

Gjennom 2012 har forberedelser til oppstart av vergemålsreformen vært gjennomført i god dialog med kommunene og de kommunale overformynderiene.

I 2012 avsluttet vi et mangeårig program med behandling av alle de 18 elvene i fylket hvor det har vært påvist gyro. Den tredje og siste smitteregionen i fylket, Vefsna-regionen, ble behandlet i 2011 og 2012. Alle elver som har vært gjennom en dobbel behandling ser ut til å ha blitt kvitt parasitten. Forhåpentligvis er vi nå ferdig med gyroen i Nordland.

Egne initiativ og satsninger

En av embetets hovedstrategier er "å bidra til robuste nordlandskommuner" for å sikre gode tjenestetilbud til innbyggerne. Et viktig virkemiddel er å være pådriver for å videreutvikle interkommunalt samarbeid. I 2012 ble det etablert en felles barneverntjeneste etter vertskommunemodellen for de seks kommunene i Vesterålen, samt to interkommunale løsninger i Salten for til sammen fire kommuner. Dermed inngår halvparten av

kommunene i interkommunale løsninger.

Vi har også tatt initiativ til vitalisering av kommunal planlegging. Sammen med Nordland Fylkeskommune, KS Nordland og Indre Helgeland Regionråd har vi utviklet en ny veileder for kommunal planlegging, "Gode råd - kommunal planstrategi og rullerende kommuneplanlegging i Nordland".

"Vårres unga-vårres framtid" har også i 2012 vært et prioritert satsningsområde for embetet. Med utgangspunkt i barnekonvensjonen, settes barn og unges situasjon på dagsorden i nordlandskommunene. Kommunenes positive respons til dette prosjektet, har vært svært gledelig.

På de nevnte satsinger, som på alle fagfelt der fylkesmannen er gitt ansvar og oppgaver, jobber vi under mottoet "virker til Nordlands beste".

Foto: Lars Sæter

Vellykket bekjempelse av Gyro

Siden 1990 har Fylkesmannen i Nordland jobbet for å utrydde den fryktede lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* - bedre kjent som gyro. I 2012 ble de siste gyroinfiserte områdene i Nordland behandlet.

På 1970-tallet ble det fisket store mengder laks i Nordland. Etter den tid er mange laksebestander kraftig redusert og fangstene har stupt. Dette skyldes trolig flere årsaker, deriblant lakseparasitten overbeskatning, miljøeffekter av vannkraftutbygginger og lakseoppdrett, samt dårlige oppvekstforhold for unglaksen i havet.

Spredning

Omkring 1980 ble det oppdaget gyro på laksunger i flere av de største elvene i fylket. Den dødelige

laksesykdommen fikk da fotfeste i tre områder i fylket; sørlige deler av Salten, Rana og Vefsn. Gyroen tok livet av laksungene i elvene, og det kom stadig mindre laks tilbake fra havet. Faren for spredning til flere elver var stor, og Fylkesmannen fikk i oppdrag å bekjempe gyroen ved bruk av plantegiften rotenon.

En

Først ut var Lakselva i Misvær, som ble behandlet i 1990. Dette ble vellykket, og deretter har det gått slag i slag. Med behandlingen av Beiarelva i 1994 var Saltenregionen

kvitt gyroen. I årene etter behandlingen har det bygd seg opp gode bestander av både laks og sjørøret i Beiarvassdraget.

To

I 2003 og 2004 behandlet vi Ranaelva, Røssåga og de andre elvene i Ranaregionen. Behandlingen av den andre av våre tre smitteregioner gikk også bra, og laksen har nå tatt tilbake både Ranavassdraget og Røssågavassdraget. Den levende genbanken for laks på Bjerka i Hemnes kommune har vært

avgjørende for arbeidet med å reetablere laksestammene etter behandlingen. Stamslaks i genbanken har produsert lakserogn som har gjort det mulig med store utsetninger av både rogn og laksunger.

Tre

Den tredje og siste smitteregionen i fylket, Vefsnaregionen, ble behandlet i 2011 og 2012. I tillegg til å behandle Vefsna og de andre gyroelvene i regionen, var det også nødvendig å behandle tre store innsjøer i Fustavassdraget. Dette fordi det var laksegyro på røye i

innsjøene. Innsjøene med tilløpselver ble behandlet høsten 2012.

Ferdig?

Fra 1990 til 2012 har Fylkesmannen i Nordland hatt ansvaret for å behandle alle de 18 elvene i fylket hvor det har vært påvist gyro. Fram til 2003 ble hver elv behandlet kun en gang, mens det i årene etter stort sett har vært gjennomført doble behandlinger. Alle elver som har vært gjennom en dobbel behandling ser ut til å ha bli kvitt parasitten, og forhåpentligvis er vi nå en gang for alle ferdig med gyroen i fylket.

Det vil imidlertid gå noen år før vi vet om behandlingen av vassdragene i Vefsna-regionen er vellykket. En formell friskmelding skjer vanligvis ikke før tidligst fem år etter avsluttet behandling, på grunnlag av omfattende undersøkelser av om det kan være gyro på laksunger. I årene fram mot friskmelding vil det bli satt ut store mengder lakserogn og laksunger i de nedre deler av Vefsna. Etter en friskmelding vil utsettingene fortsette i de øvre og midtre delene av vassdraget, ovenfor fisketrappa i Laksforsen. Med Vefsna i full produksjon vil dagens fangst av laks kunne dobles i Nordland.

Vil du vite mer? På våre nettsider om fisk på Miljøstatus i Nordland kan du lese mer om de sammensatte årsakene til at laksebestander i Nordland er redusert. Miljostatus.no/nordland

Foto: Lars Sæter

Vi satser på barn og unge

Fylkesmannen har i 2012 satt i gang satsingen *Vårres unga – vårres framtid* i hele fylket.

Vårres unga – vårres framtid handler om å iverksette FNs barnekonvensjon i kommunene i Nordland under mottoet *Det skal være godt å vokse opp i Nordland*. Satsingen har utgangspunkt i *Sjumilssteget* fra fylkesmannen i Troms og målet er:

- Bedre og mer samordnede tjenester til barn og unge i Nordland
- Forebygge problemer og sikre god helse

42 kommuner har kartlagt

Fylkesmannen valgte ut 10 artikler fra FNs barnekonvensjon med til sammen 50 kontrollspørsmål som kommunene har brukt for å kartlegge sine tjenester. Arbeidet har vært utført i samarbeid med RKK (regionale kunnskaps- og kompetansesentra).

Vi har reist ut til alle 8 regioner og har møtt samtlige 44 kommuner. Av

disse kommunene er det kun to som ikke har gjennomført kartleggingsarbeidet. Kartleggingen ble sammenfattet av Fylkesmannen som deretter presenterte resultatene regionvis. Vi har lagt vekt på felles oppsummeringer for å stimulere til interkommunalt samarbeid om tjenester og erfaringsspredning mellom kommuner.

Godt mottatt

Satsingen er blitt meget godt mottatt i kommunene, som mener at arbeidet var nyttig, nødvendig og informativt. På tross av noe variasjon i kommunene i hvor mange av de ulike etater som har deltatt i kartleggingen, meldes det samstemt tilbake om at kommunene har fått en bedre innsikt i og oversikt over eget tjenestetilbud.

Kommunene har fått synliggjort samarbeidsrelasjoner, hva som fungerer bra og hva som kunne fungert bedre. Kompetanse og

kompetansebehov har også vært områder kommunene har fått belyst. Det er også avdekket behov for å kjenne bedre til hverandres tilbud og tjenester og at det er utfordringer med tanke på samordning av tjenester i kommunene. Flere kommuner opplyser at de på sentrale områder som *Vern mot overgrep*, ikke har gode nok systemer og rutiner for melding og oppfølging.

Fortsetter i 2013

Både internt i embetet og ut mot kommunene vil fylkesmannen fortsette arbeidet i 2013. Dette skal være et kontinuerlig arbeid der vi ser for oss at kartleggingsmateriellet brukes aktivt i det daglige arbeidet for å kvalitetssikre tjenestene til barn og unge. På denne måten kan barnekonvensjonen være et instrument som kan benyttes i kommunal planlegging for barn generelt, men også for barn og unge som har særlige behov.

Samhandlingsreformen i Nordland

Samhandling mellom kommunene og helseforetakene på overordnet nivå er organisert på ulike måter.

Mens det på Helgeland er etablert ett overordnet samarbeidsorgan for Helgelandssykehuset HF og kommunene på Helgeland (OSO), er det i Salten, Lofoten og Vesterålen etablert tre Regionale overordnede samarbeidsorganer (RESO) for Nordlandssykehuset HF, bestående av RESO Salten for Nordlandssykehuset i Bodø og kommunene i Salten, RESO Lofoten for Nordlandssykehuset i Lofoten og kommunene i Lofoten og RESO Vesterålen for Nordlandssykehuset i Vesterålen og kommunene i Vesterålen.

Samarbeid

Samarbeid mellom kommunene og helseforetakene i de overordnede samarbeidsorganer om samarbeidsavtalen og de elleve tjenesteavtaler har vært en utfordrende og lærerik prosess. Aldri før har det vært en arena hvor kommunene, ordførere og rådmenn, og helseforetakene med sine direktører og samhandlingsledere har fått anledning til å føre en så

tett dialog over tid. Dette oppleves som meget positivt.

Så godt som alle avtaler med 44 er i boks. En kommune har så langt ikke underskrevet tjenesteavtale nr. 2 om oppgavedeling, en kommune har ikke underskrevet tjenesteavtale nr. 8 om samarbeid om jordmortjenesten og tre kommuner har levert klage til Nasjonal Tvisteløsningsnemnd om etablering av ø-hjelpsplasser i kommunene.

Enighet

OSO på Helgeland har inngått felles omforente avtaler med alle kommuner, mens det ved de tre RESO har vært behov for noen få avvik og tilpasninger i noen kommuner. De tre RESO i Salten, Lofoten og Vesterålen er evaluert og det er enighet om at de i løpet av våren/sommeren 2013 omdannes til ett felles OSO.

Betalingsplikten

Samhandlingsreformen og betalingsplikten har bidratt til at antall ligge-

dager ved sykehusene har gått betydelig ned og det er stor enighet om at kommunene og kommunalt ansatte har gjort en flott innsats for å få dette til. Det som oppleves som et problem for kommunene er at ordningen økonomisk er uforutsigbar. Noen kommuner går med betydelig underskudd.

Kompetanse

En annen aktuell problemstilling er den faglige kompetanse og kvaliteten og innhold ved de tjenester kommunene kan levere. Hvis alle kommuner, også de minste, skal være i stand til å ta i mot utskrivningsklare pasienter med sammensatte behov, forutsettes det at det etableres et strukturert samarbeid mellom kommunene og helseforetakene om kompetanseheving og større grad av interkommunalt/regionalt samhandling.

Foto: Kari Vassbotn

Økt fokus på samfunnssikkerhet

- Vi må starte med det viktigste: Å endre kultur, ledelse og holdninger, uttalte Jens Stoltenberg etter 22. julkommisjonens rapport. I Nordland ser vi økt interesse for å kartlegge og utrede risiko og sårbarhet.

Har vi tatt lærdom i Nordland?

I vår kontakt med kommunene og andre, opplever Fylkesmannen klare endringer etter 22. juli.

Samfunnssikkerhet og beredskap har fått økt fokus og risikoutfordringer tas på større alvor enn tidligere. Vi ser økt interesse for å kartlegge og utrede risiko og sårbarhet. Vi ser også økt vilje til å følge opp svakheter som avdekkes og økt vilje til samarbeid om utfordringer.

Risikoerkjennelse og gjennomføringsevne

Selve kjernen i lærdommen etter 22. juli er at vi må bli bedre til å erkjenne risiko og sørge for at erkjennelsen fører til konkrete handlinger. At dette skjer er et ledelsesansvar. Nedenfor følger noen gode eksempler på praktisering av "risikoerkjennelse og gjennomføringsevne" den senere tid.

Strømbrudd

Det har lenge vært kjent at flere områder i Nordland har svakheter i sitt kraftforsyningsnett og mangler gode reserveløsninger når hovednettet faller ut, jamfør blant

annet Fylkes risiko og sårbarhetsanalyse (ROS) Nordland.

Lofoten er et eksempel på et slikt område. I løpet av de neste 10 årene skal det blant annet bygges ny hovedlinje til regionen og til sammen investeres for over en milliard kr. I mens vil kraftforsyningen være sårbar. Sannsynligheten for langvarige strømbrudd er ikke vurdert som stor, men utfordrende klima, mye skredutsatt nett, lang reparasjonstid ved for eksempel uvær er en del av usikkerheten.

Lofotkraft har gjennom en egen brosjyre til alle sine kunder (januar 2013) kommunisert ut denne usikkerheten, og samtidig påpekt den enkeltes ansvar for å ha beredskap for strømbrydd "over flere dager".

Kommunene i Lofoten har diskutert situasjonen både i sine beredskapsråd og i Lofotrådet, og konkludert med at dette krever snarlig oppfølging. Vestvågøy kommune har derfor på vegne av Lofotkommunene hatt møte med Fylkesmannen, Kraftforsyningens Distriktsjef, Post- og teletilsynet, Telenor og Lofotkraft.

Resultatet er at det nå planlegges et prosjekt for å se nærmere på konsekvensene og hvilke forebyggende og beredskapsmessige tiltak som kan være aktuelle på kort og lengre sikt.

Brudd i telefon og internett (ekom)

Utbyggingen av reserveløsninger (eks ringløsninger) har kommet langt, men likevel oppstår det ofte brudd i telefon og internett av kortere eller lengre varighet.

Nordland hadde nylig i løpet av fire måneder sju brudd med 4 til 11 timer varighet. Et stort antall kunder og kommuner ble rammet av disse bruddene. Selv om

leveringssikkerheten vil forbedres over tid, vil det alltid være fare for svikt. Alle som er avhengig av disse tjenestene har derfor et ansvar for å ha beredskap og alternative kommunikasjonsløsninger.

Rammet seks kommuner

Den 7. november 2012 ble seks kommuner (Gildeskål, Meløy, Rødøy, Lurøy, Træna og Brønnøy) helt eller delvis rammet av ekombrydd som varte i 11 timer. Meløy ble hardest rammet og 150 trygghetsalarmer var ut av funksjon mens bruddet varte. Store deler av befolkningen kunne ikke nå legevakt, brannvesen og politi pr telefon.

Særlig hjemmeboende pleietrengende og øysamfunnene uten veiforbindelse ble svært sårbare. Ingen alvorlige problemer oppstod, men Meløy kommune har nå satt i gang et arbeid for å styrke sin beredskap i forhold til slike hendelser. Blant annet skal det utarbeides et opplegg for informasjon til befolkningen om hvor de kan få hjelp når telefon og internett svikter.

Stengt veiforbindelse

Nylig oppstod det brann i hengeren (trolig som følge av gnister fra et hjullager) til en trailer fullastet med

27 tonn brunost. Uhellet skjedde inne i den 3,6 km lange Brattlitunellen på riksvei 827 mellom Kjølsvik og Eifold. Uhellet medførte ingen personskader, men hengeren måtte brenne helt ut før hjelpemannskaper kunne gå inn. Tunellen er uten omkjøringsmuligheter og veistrekningen ble stengt i fire uker for reparasjon.

Omkjøringsmuligheter

En rekke områder i Nordland mangler omkjøringsmuligheter når tunellen eller eneste veiforbindelse blir stengt av ras eller andre skader.

Eksempelvis har E6 gjennom Nordland lange strekninger uten andre omkjøringsmuligheter enn gjennom Sverige eller ved etablering av midlertidige fergekaier. Steigen kommune har ensidig veiforbindelse gjennom Steigentunellen og har ikke fergekai som muliggjør alternativ fergetrafikk til og fra kommunen. Med bakgrunn i hendelsen i Brattlitunellen, har derfor kommunen startet et arbeid med å se på sin sårbarhet i forhold til at eneste veiforbindelse til kommunen kan bli stengt.

Vil du vite mer?

På våre nettsider www.fylkesmannen.no/Nordland/Samfunnssikkerhet-og-beredskap/ finner du mer om fylkesROS og forebyggende samfunnssikkerhet.

Begge foto: Kari Vassbotn

Med elevenes læringsmiljø på timeplanen

Alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Utdanningsdirektoratet arrangerer hvert år brukerundersøkelser for at elever, lærere og foreldre skal få si sin mening om læring og trivsel på skolen.

Antall elever i Nordland som svarer at de opplever mobbing i grunnskolen har vært stabilt de siste fem årene. Tallene viser at vi i fylket ligger på lands-gjennomsnittet i videregående skoler, mens vi ligger litt over landsgjennomsnittet i grunnskolene.

Fylkesmannen er klageinstans i saker som omhandler elevenes psykososiale miljø.

Vi har dessverre hatt alvorlige saker til behandling der elever blir hardt rammet og skoler ikke evner å sørge for et psykososialt miljø for enkeltelever. Vi har gjort nye vedtak i flere klagesaker og har også reist ut til kommuner for å veilede i kompliserte saker hvor elever føler seg krenket.

Arbeidet med bedre læringsmiljø

Bedre læringsmiljø – lokale skole-hjem prosjekter er en femårig nasjonal satsing der Nordland har fått midler til lokale prosjekter. I Nordland deltar kommunene Alstahaug, Leirfjord og Vefsn med tre skoler hver. Prosjektene skal gi innsikt og eksempler på hvordan skole-hjem samarbeidet kan bidra til et godt læringsmiljø med nulltoleranse for mobbing. Skolene skal jobbe aktivt sammen med de

foresatte om å forebygge, avdekke og håndtere mobbing.

Vi ser at begrepet læringsmiljø begynner å feste seg og få en videre betydning enn det hadde før prosjektene startet. Skolene har utarbeidet nye rutiner for innhold på foreldremøter og kontaktmøter, og nye samarbeidsformer skole-hjem, f.eks. bruk av SMS, er tatt i bruk. Det har vært temadager for både elever, foreldre og lærere, og det satses på kompetanseheving for klassekontakter.

Utdanningsmyndighetene setter Bedre læringsmiljø i sammenheng med andre utdanningspolitiske målsettinger. I Nordland har 28 av 44 kommuner signert mobbemanifest.

Fylkesmannen arrangerte i november 2012 en fagsamling for skoleeiere, skoleledere, ansatte i PPT og lærere. Temaet var hvordan forebygge og avdekke mobbing.

Tilsyn

Alle fylkesmannsembetene har siden 2010 gjennomført tilsyn med temaet Skolens arbeid med elevens psykososiale miljø. Det overordnede målet med tilsynet er å rette fokus mot og styrke arbeidet med det psykososiale miljøet ved skolene og skolenes evne til å forebygge og håndtere krenkende atferd. Gjennom kontroll med om skolene følger lovkravene på dette området, skal eventuell lovstridig praksis avdekkes, og gjennom pålegg om endring skal slike forhold rettes opp.

I 2012 ble det ført tilsyn med dette temaet i 16 grunnskoler i 8 kommuner i Nordland. Tilsynet har vært delt inn i tre hovedkategorier:

Det forebyggende arbeidet ved skolen

Det individuelt rettede arbeidet ved skolen

Brukermedvirkning (skolens plikt til samhandling og involvering med ulike råd og utvalg).

Skoleledelsens ansvar

Det er skoleledelsen og de ansatte som i det daglige må arbeide for et godt skolemiljø, men det er kommunen som er ansvarlig for oppfyllelsen av elevenes rettigheter og som derfor er adressat for eventuelle pålegg om retting av lovstridig praksis.

Alle kommunene som har vært kontrollert i tilsynet har fått pålegg om retting. Tre av de kontrollerte skolene fulgte lovkravene. De 13 andre skolene har i snitt fått 3,2

pålegg om retting med gjennomsnittlig 7,5 forhold å korrigere. På landsbasis ble det i 2010-2011 gitt 2,6 pålegg per skole. I Nordland er det gitt flest pålegg og korreksjonspunkter knyttet til det forebyggende arbeidet, det kontinuerlige og aktive arbeidet skolene skal gjøre for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene (internkontroll).

Videre arbeid

Fylkesmannen vil framover blant annet informere og veilede kommunene om hvordan analyse og aktiv bruk av resultater fra ulike nasjonale undersøkelser og tilsyn kan bidra til å utvikle læringsmiljøet. De kommunene som ikke har skrevet under mobbemanifest blir oppfordret til å gjøre dette.

Ny giv i kommuneplanlegging

Planstrategier som nytt hjelpemiddel

2012 er det året hvor kommuneplanlegging har fått et særlig fokus i Nordland. Opptakten har vært de nye bestemmelsene i Plan- og bygningsloven der det er innført krav om planstrategier. Kommunal planstrategi er ikke en egen plantype, men et hjelpemiddel for kommunen til å tilrettelegge det videre planarbeidet mot en ønsket samfunnsutvikling. Planstrategien skal omfatte kommunens strategiske valg knyttet til langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorens virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. I denne sammenheng er det viktig at det innhentes synspunkter fra statlige og regionale organer for å få avklart mulige konfliktområder på et tidlig tidspunkt. Planstrategien må vedtas senest innen ett år etter at kommunestyret er konstituert. En vedtatt kommunal planstrategi

bidrar til en ryddig oversikt over plansystemet.

Bredt samarbeid i Nordland

For å bidra med faglig veiledning tilpasset forholdene i Nordland har Fylkesmannen – sammen med Helgeland regionråd, Nordland fylkeskommune og Kommunesektorens organisasjon – invitert kommunene til et samarbeid om kommunal planstrategi og rullerende kommuneplanlegging. Formålet har vært å etablere en lærings- og erfaringsarena for kommuneplanlegging i fylket.

For å få frem Nordlandsperspektivet har det vært arrangert 3 samlinger for alle våre kommuner der man har tatt for seg ulike tema som er sentrale i en mer helhetlig planlegging. Her har det vært bred medvirkning med praktiske eksempler og problemstillinger fra Nordland.

“Gode råd” – en planveileder

Som et resultat av dialogen med kommunene er det utarbeid en egen

veileder i kommuneplanlegging tilpasset forholdene i Nordland.

Asplan Viak har stått for den praktiske tilretteleggingen.

Det har vært et mål å formidle denne kunnskapen på en slik måte at primært de folkevalgte kan få et mer oversiktlig og samlet oppslagsverk. Veilederen klargjør sentrale planbegreper og prosesser til bruk i egen kommune. Det vises også til konkrete eksempler. Vi tar sikte på at veilederen skal oppdateres og revideres etter en tids bruk.

Årlige plankonferanser

For å synliggjøre samhandling og samarbeid i planfaglige spørsmål har Fylkesmannen, Fylkeskommunen og Husbanken gått sammen om å arrangere en felles årlig plankonferanse for kommunene. Her er målgruppen både politikere og planleggere. I år ble de utvalgte tema og foredragsholdere tilpasset vår satsing og nye giv på

kommuneplanlegging. Også oppfølging i form av kommunebesøk, regionvise samlinger og nettverksbygging prioriteres.

Plankompetanse og interkommunalt samarbeid

Det er en kjensgjerning at mange kommuner har problemer med å skaffe nødvendig plankompetanse. Slik kompetanse er en viktig forutsetning for å få et godt og tjenlig planverk på plass. Vi har registrert at en del kommuner i Nordland har løst denne problemstillingen gjennom interkommunalt plansamarbeid og Fylkesmannen vil så langt det er praktisk mulig støtte denne typen tiltak.

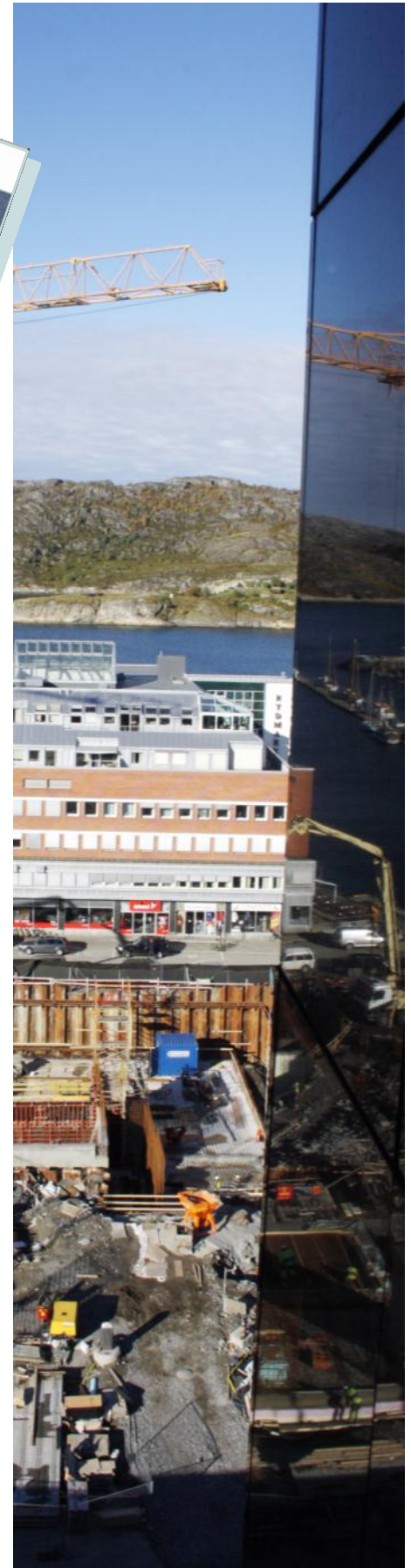

Foto: Bjørn Erik Rygg Lunde

Prosjekt: Økt produksjon av økologisk melk i Nord-Norge

Økologisk mat er et satsningsområde med nasjonale og regionale målsettinger: Produksjon og forbruk skal økes til 15% innen 2020.

I Fylkesmannens strategiske plan for økologisk landbruk "Økomat så klart" er målsettinger og strategier for Nordland beskrevet. Et av satsningsområdene er melk. Vi har arealer som er omlagt til økologisk grasproduksjon, men forholdsvis liten produksjon av økologisk kjøtt og melk. TINE Nord ønsker å øke produksjonen av økomelk og vi samarbeider nå med dem i prosjektet Økt produksjon av økomelk i Nord-Norge.

Oppstart 2011

Prosjektet kom i gang sommeren 2011. TINE Nord har ansatt en prosjektleder som skal arbeide for å få flere melkeprodusenter til å legge om driften til økologisk produksjon, samt øke salget av økomelk i landsdelen. Fylkesmannen har bidratt til finansieringen og er representert i styringsgruppa for prosjektet. Vi deltar også i planlegging og gjennomføring av aktiviteter.

Resultater

Prosjektet er planlagt å gå over fem år, fra 2011-2015. TINE Nord kan inngå inntil 60 leveranseavtaler for økologisk melk i Nord-Norge. Etter et drøyt års aktivitet er antallet økomelk-produsenter i landsdelen økt fra 12 til 14.

Økt produksjon i nordre Nordland har lagt grunnlag for tapping av økologisk melk på meieriet i Harstad,

i tillegg til Sandnessjøen som har produsert økomelk i flere år.

Salget av økomelk er mer enn doblet i 2012 i forhold til 2011. Det er først og fremst Forsvarets etterspørsel etter økologisk melk som har gitt denne salgsøkningen. De får økomelk til dispensere i sine kantiner i 10-liters "bag in box" fra TINEs meieri i Harstad.

Aktiviteter i 2012

- ⇒ oppstartseminar med samarbeidspartnere i prosjektet
- ⇒ fagdager om økologisk melkeproduksjon for interesserte melkeprodusenter
- ⇒ direktekontakt med melkeprodusenter for å lodde interessen for omlegging
- ⇒ veiledning av produsenter om omlegging til økologisk produksjon
- ⇒ produksjon og distribusjon av kalender med artikler om temaet for 2013
- ⇒ etablering av mentorordning der erfarne økomelkprodusenter veileder nye

Regionalt bygdeutviklingsprogram

I 2012 har Fylkesmannen i nært samarbeid med næringsorganisasjonene i landbruket og andre regionale aktører hatt ansvaret for utarbeidelsen av Regionalt Bygdeutviklingsprogram for Nordland. Programmet gjelder fra 2013 og har tre hoveddeler:

1. Regionalt næringsprogram for landbruket i Nordland 2013-2016 (RNP) som er en overordnet plan for arbeidet med å utvikle landbruket og bygdene i Nordland. RNP gir føringer og retningslinjer for bruken av BU-midlene. RNP har som hovedmål «et

attraktivt og mangfoldig landbruk som bidrar til verdiskaping, aktivitet og bosetting i Nordland». De overordnede prioriteringene i Nordland er rettet mot de satsingsvillige som ønsker å utvikle næringsvirksomhet knyttet til landbruket.

2. Den andre hoveddelen av bygdeutviklingsprogrammet er regionalt miljøprogram for jordbruket i Nordland 2013-2016. Miljøprogrammet skal bidra til å gjennomføre nasjonale og regionale miljøprioriteringer for jordbruket i

Nordland. Miljøprogrammet skal bidra til å redusere klimautslipp og forurensning, og sikre at biologiske, landskapsmessige og kulturhistoriske verdier i jordbrukets kulturlandskap ivaretas. Programmet har egne virkemidler, miljøtilskuddene.

3. Den siste hoveddelen av RBU er regionalt skog- og klimaprogram 2013-2016 (RSK). Skog- og klimaprogrammet inneholder retningslinjer for bruken av nærings- og miljøvirkemidler i skogbruket i Nordland.

Foto: Grethe Ellingsen

Rapportnummer 4/2013 isbn: 978-82-92558-53-9

Statens hus

Moloveien 10

tlf: 75 53 15 00 || fax: 75 52 09 77

fmnopost@fylkesmannen.no

www.fmno.no

www.twitter.com/FMNordland || www.facebook.com/FylkesmannenNO

